

STUDIEORDNING

ALMEN MUSIKLÆRER

Bachelor i musik (BMus) / Bachelor of Music (BMus)

Godkendt juni 2018

GENERELLE REGLER.....	3
Hjemmel.....	3
Normering.....	3
Adgangskrav og optagelsesprøve.....	3
Udenlandske betalingsstuderende.....	3
Tildelt titel.....	3
UDDANNELSENS FORMÅL OG KOMPETENCEPROFIL.....	4
UDDANNELSENS OPBYGNING.....	6
Diagram (ECTS og undervisning).....	6
1. Hovedfag.....	7
Undervisningens indhold.....	7
Eksamensbestemmelser.....	9
1. Års-bedømmelse, musikpædagogik.....	9
Bachelorprojekt, musikpædagogik.....	11
Intern standpunktsprøve, rytmisk ensembleledelse.....	13
Bachelorprojekt, rytmisk ensembleledelse.....	14
Bachelorprojekt, klassisk ensembleledelse.....	16
Bachelorprojekt, korledelse.....	18
Instrument/sang.....	20
2. Hovedfagsrelaterede fag.....	22
Børnekor.....	22
Brugssang.....	24
Brugsklaver.....	26
Teori, arrangement og instrumentation.....	28
Rytmisk musikteori.....	30
3. Almene fag.....	32
Hørelære.....	32
Musikhistorie/kulturfag.....	35
Entreprenørskab.....	37
RETNINGSLINJER FOR EKSAMEN OG BEDØMMELSE.....	39
Retningslinjer for afholdelse af eksamen.....	39
Før eksamen.....	39
Under eksamen.....	39
Efter eksamen.....	41
Karakterbedømmelse.....	41
Bedømmelse af privatister.....	41
MERIT, PRAKTIK OG OVERGANGSBESTEMMELSER.....	41
Meritregler.....	41
Praktikregler.....	41
Overgangsbestemmelser.....	41
Dispensation.....	41
ØVRIGE REGULATIVER OG DISCIPLINÆRE FORANSTALTNINGER.....	41

GENERELLE REGLER

HJEMMEL

Studieordningen for bacheloruddannelsen i musik er fastsat med hjemmel i bekendtgørelse nr. 833 af 23/06/2017, Bekendtgørelse om bachelor-, kandidat- og solistuddannelser ved musikkonservatorierne og Operaakademiet på Kulturministeriets område. Denne studieordning gælder for samtlige indskrevne studerende indskrevet efter 1/8/2018. Studerende indskrevet tidligere kan være omfattet af overgangsregler.

NORMERING

Bacheloruddannelsen i musik er en videregående fuldtidsuddannelse normeret til 180 ECTS-point. 60 point i European Credit Transfer System (ECTS) svarer til ét års heltidsstudier. Uddannelsen tilrettelægges som fuldtidsundervisning inden for en tidsramme på tre år.

ADGANGSKRAV OG OPTAGELSESPRØVE

Adgangskravet til bacheloruddannelsen i musik er en bestået optagelsesprøve.

Optagelsesprøven består af prøver i både hovedfag og supplerende prohibitive prøver. Ansøgeren kan i prioriteret rækkefølge søge om optagelse på flere konservatorier samtidig. Afgørelse om optagelse træffes af konservatoriet på baggrund af en konkret bedømmelse af ansøgerens evner og færdigheder. Der skal desuden tages hensyn til musiklivets behov samt til en hensigtsmæssig sammensætning af instrumenter og stemmer.

Konservatoriernes fælles regler om optagelsesprocedure:

- Optagelseskrav, -procedure og –blanketter er tilgængelige på konservatoriernes fælles hjemmeside.
- Optagelsessøgende angiver i prioriteret rækkefølge på ansøgningsblanketten, hvilket konservatorium de søger om optagelse på.

Konservatorierne er enige om at anerkende resultaterne af hinandens optagelsesprøver således, at karakterer opnået på et konservatorium anvendes som grundlag for optagelse på et andet konservatorium. Det enkelte konservatorium kan dog foranstalte supplerende prøver, hvor særlige forhold taler derfor.

Det er en forudsætning for optagelse, at ansøgeren behersker dansk såvel mundtligt som skriftligt og kan bruge sproget i en formidlingsmæssig sammenhæng. Der forudsættes et CEFRL niveau på B1 eller højere. Udenlandske ansøgere skal vedlægge dokumentation for deres danske sprogkundskaber.

UDENLANDSKE BETALINGSSTUDERENDE

Forud for studiestart skal der være indgået en juridisk bindende aftale ml. DKDM og den studerende. (Contract determining the Conditions set for the Provision of Education for International Students at the Royal Danish Academy of Music).

TILDELT TITEL

En bestået bacheloruddannelse i musik giver ret til betegnelsen Bachelor i musik (BMus) (almen musiklærer). På engelsk bruges betegnelsen Bachelor of Music (BMus) (music teacher).

UDDANNELSENS FORMÅL OG KOMPETENCEPROFIL

Formålet med bacheloruddannelsen som almen musiklærer er at forberede den studerende til beskæftigelse på et bredt og sammensat arbejdsmarked inden for musikundervisning og musikudøvelse, eksempelvis på musikskoler, højskoler, efterskoler, folkeskoler m.m. og/eller som voksen- og børnekorsleder, band- og ensembleleder, udøvende musiker m.m.

Bacheloruddannelsen er et afrundet uddannelsesforløb, som giver den studerende grundlag for videre studier på kandidatuddannelsen. Bacheloruddannelsen kan også danne grundlag for udøvelse af erhvervsfunktioner.

Viden

- den studerende kan med udgangspunkt i eget virke forstå og reflektere over fagets kunstneriske og musikpædagogiske praksis og metoder
- den studerende har kunstnerisk og musikpædagogisk baseret viden om et bredt repertoire, væsentlige musiske stilarter og dertil knyttede udøvelsestraditioner inden for sit fagområde samt indgående kendskab til enkelte værker og mere specialiseret repertoire
- den studerende har på relevante områder forskningsbaseret viden om grundlæggende hovedtræk i musikhistorien samt grundlæggende elementer og organisationsmæssige mønstre i musikken, herunder satstekniske metoder og kan sætte dette i relation til egen musikudøvelse og musikpædagogiske praksis
- den studerende har forskningsbaseret viden om pædagogiske og musikpædagogiske teorier og undervisningsmetoder
- den studerende har grundlæggende viden om musikbranchen, det musikpædagogiske arbejdsmarked, kulturlivet samt forståelse for musikundervisning og musikudøvelse i en bredere kontekst

Færdigheder

- den studerende kan skabe gode relationer til sine elever, tilrettelægge og gennemføre undervisningssituationer og sammenhængende undervisningsforløb på små og store hold
- den studerende kan med forestillingsevne og indlevelse udtrykke sig kunstnerisk inden for en variation af relevante stilarter
- den studerende kan vurdere pædagogiske og musikpædagogiske udfordringer samt begrunde og vælge relevante løsninger
- den studerende kan formidle kunstneriske udtryk og faglige problemstillinger til både fagfæller, elever og ikke-specialister
- den studerende kan anvende hørelære og andre generelle færdigheder knyttet til fagområdet til løsningsorienteret indstudering og selvstudium i relation til musikundervisning og anden professionel udøvelse
- den studerende kan på udvalgte områder anvende relevante videnskabelige metoder og vurdere teoretiske problemstillinger

Kompetencer

- den studerende kan reflektere over egen musikpædagogisk praksis og udvikle og variere sin undervisning
- den studerende kan identificere og vurdere egne læringsbehov samt strukturere egen og andres læring i forbindelse med musikalsk udøvelse og musikundervisning

- den studerende kan håndtere de psykologiske, fysiologiske, planlægningsmæssige og formidlingsmæssige krav i forbindelse med offentlig optræden samt forudgående prøve- og øveforløb
- den studerende kan formidle sin musikudøvelse i skrift og tale og sætte denne i en bredere sammenhæng
- den studerende kan interagere musikalsk i og lede ensembler af forskellige størrelser samt indgå selvstændigt og professionelt i samarbejder
- den studerende kan omsætte musikalsk, pædagogisk og instrumental/vokal viden med henblik på undervisning

UDDANNELSENS OPBYGNING

DIAGRAM (ECTS OG UNDERVISNING)

ALMEN MUSIKLÆRER

Fag-kompleks	Fag	1.år	2.år	3.år	
Hovedfag	Musikpædagogik, ensembleledelse og korledelse	30 ECTS	30 ECTS	10 ECTS	20 ECTS
	Instrument/Sang	10 ECTS	10 ECTS	10 ECTS	
Hovedfagsrelaterede fag	Børnekor			3 ECTS	
	Brugssang	3 ECTS	3 ECTS	3 ECTS	
	Brugsklaver	3 ECTS	3 ECTS	3 ECTS	
	Teori, arrangement og instrumentation	6 ECTS	6 ECTS		
	Rytmask musikteori				3 ECTS
Almene fag	Hørelære	5 ECTS	5 ECTS		
	Musikhistorie/kulturfag	3 ECTS	3 ECTS	3 ECTS	
	Entrepenørskab			5 ECTS	
	I ALT	60 ECTS	60 ECTS	60 ECTS	

Markeringen illustrerer, at ECTS-pointene udløses ved attest.

Markeringen illustrerer, at ECTS-pointene udløses ved eksamen.

Markeringen illustrerer undervisningens udstrækning i tid.

1. HOVEDFAG

Principal study

(1.-6. semester)

UNDERVISNINGENS INDHOLD

Musikpædagogik

I faget musikpædagogik udvikler den studerende praktisk metodiske færdigheder og redskaber samt tilegner sig pædagogisk og teoretisk viden, så den studerende kan varetage musikundervisningen af børn i alderen 0-12 år, på både større og mindre hold.

Den studerende opbygger i løbet af undervisningen et bredt repertoire, herunder både nyere og ældre børnesange, remser og sanglege, men også udvalgte relevante dele af den klassiske musikkultur indgår i repertoireopbygningen. Den studerende lærer at udvikle og udarbejde eget undervisningsmateriale med henblik på formidling af førnævnte.

I undervisningsforløbet arbejdes bl.a. med:

- forskellige musikpædagogiske traditioner og metoder
- tilrettelæggelsen af progressive undervisningsforløb
- struktureret og varieret lektionsopbygning
- egen lærerrolle og etablering af trygt og tillidsskabende læringsrum
- meningsfuld formidling af musikalsk indhold herunder også arbejde med formidling af musikens grundelementer (puls, rytme, form, melodi og harmoni)
- pædagogisk -og psykologisk teori relateret til børns udvikling og læreprocesser
- refleksion over og evaluering af egen undervisningspraksis

I løbet af uddannelsen afvikles desuden kortere forløb med henblik på at de AM-studerende erhverver sig en grundlæggende indsigt i - og forståelse for fagligheden hos folkeskolelærere og pædagoger.

Ensembleledelse

Der undervises i rytmisk og klassisk ensembleledelse

Rytmisk ensembleledelse er desuden opdelt i de 2 dele:

- Rotation og instrumentlære (1-3. semester)
- Sammenspil for børn (4-6 semester)

I rotation/instrumentlære tilegner den studerende sig igennem sammenspilsmetoden rotation, grundlæggende spillemæssige færdigheder på det rytmiske instrumentarium (mikrofonsang, el-bas, trommer, el-guitar, keyboard, perkussion m.m.) Undervisningen indeholder desuden aflytningsøvelser, arrangementsøvelser, vejledning og øvelser i metodisk instruktion og ledelse.

I sammenspil for børn arbejdes der med varierende sammenspilsmetoder på både ens og på forskellige instrumenter, og på både det elektriske og det akustiske instrumentarium.

Den studerende bliver vejledt i at planlægge, gennemføre og evaluere sammenspilsundervisning i grundskoleregion.

Der inddrages relevant musikdidaktisk teori i undervisningen, samt gennemgås og afprøves en række relevant undervisningsmateriale. Under vejledning udarbejder og afprøver den studerende sammenspilsarrangementer, der primært retter sig mod musik i grundskolen.

I klassisk ensembleledelse tilegner den studerende sig elementær direktionsteknisk kunnen og generelle indstuderingsmetodiske færdigheder til at kunne lede forskelligt sammensatte klassiske instrumentalesembler samt udvikler evnen til at inspirere og igangsætte. Der arbejdes med elementær slagteknik, metoder og værktøjer til indstudering, instrumentkendskab og partiturkendskab.

Korledelse

Undervisningen i korledelse giver dels den studerende tekniske, musikalske og pædagogiske forudsætninger for at dirigere, instruere og lede kor på forskellige niveauer i forskellige genrer, dels udvikles den studerendes færdigheder og erfaringer som korsanger. Undervisningen indeholder bl.a. direktionsteknik, prøve- og indstuderingsmetodik (herunder brug af klaveret som støtte), korisk stemmepædagogik og musikalsk analyse relateret til kordirektion og indstuderingsmetodik (bl.a. bevidstgørelse af sammenhængen mellem tekst og musik, stemmetekniske udfordringer i partituret, stilistiske særpræg og opførelsespraksis). Endvidere arbejdes der med udvikling af den studerendes musikalske, klanglige og stilistiske sans og ledelsesfærdigheder.

Som en del af undervisningen deltager den studerende i koraktiviteter. Der gennemføres hvert år et kursus i rytmisk korledelse.

Rytmisk træning

Som en del af sit hovedfag undervises den studerende i løbet af 1. år i rytmisk træning. Fagets formål er at arbejde metodisk med puls, underdelinger, grounding, koordination og motorik og dermed opbygge en kropslig og intellektuel forståelse af puls og rytme. Målet er at give den studerende et større rytmisk fundament til brug i arbejdet som musiker og underviser, hvor det er vigtigt med en stærk, indre pulsfornemmelse og et rytmisk overskud. Undervisningen i rytmisk træning indeholder fx brug af krop og stemme til indøvning af rytmer og bevægelsesmønstre, polyrytmik og polyperioder, komplekse rytmiske strukturer i fx afrikansk og klassisk indisk musik, rytmenotation og analyse af bearbejdede rytmer, bearbejdning af noterede rytmer med krop og stemme og redskaber til formidling af puls og rytme.

UNDERVISNINGS- OG ARBEJDSFORMER

Musikpædagogik

Holdundervisning, observations- og holdpraktik, intern praktik og vejledning.

Ensembleledelse

Holdundervisning, praktik, observationspraktik, individuel vejledning

Korledelse

Holdundervisning.

Herudover deltager de studerende i øvekor i forskellig størrelse samt i Fælleskoret.

AM-studerende og kirkemusikstuderende udgør tilsammen Øvekoret (primært for de mere øvede studerende), Træningskorene (for de studerendes første erfaringer med kordirektion) samt Fælleskoret, der i projekter optræder under ledelse af de mest øvede studerende og lærerne i korledelse.

Rytmisk træning

Holdundervisning og workshops.

EKSAMENSBESTEMMELSER

1. ÅRS-BEDØMMELSE, MUSIKPÆDAGOGIK

1st year proficiency test, Music Pedagogy

Efter 2. semester

Læringsmål

Prøvens formål er at vurdere den studerendes grundlæggende tekniske og kunstneriske formåen og progression og herudfra vurdere, om den studerende forventeligt kan fuldføre uddannelsen.

Ved 1. års-bedømmelsen forventes det, at den studerende:

- har kendskab til et vist repertoire og visse didaktiske metoder i relation til musikpædagogik
- har viden om visse musikpædagogiske tilgange
- under vejledning kan reflektere over egen praksis og formidle simple pædagogiske problemstillinger samt vælge relevante løsningsmodeller
- kan skabe flow og musik i undervisningen
- kan skabe relation til sine elever
- kan indgå i undervisningssituationer og sammenhængende undervisningsforløb på store hold

Prøveform og varighed

Praktisk prøve, hvor den samlede varighed afhænger af antallet af studerende på årgangen. Den studerende skal lave en holdundervisningsdemonstration af 10-15 minutter efterfulgt af en samtale, hvor der afsættes 5 minutter pr. hold. Til votering afsættes 10 minutter pr. studerende. Der gives ingen forberedelsestid.

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af ekstern censor, intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes med bestået/ikke bestået (de studerende bedømmes individuelt) og suppleres af en kort samtale, hvori den studerende vejledes vedrørende det videre forløb.

Tilladte hjælpemidler

Ingen relevans.

Særlige bestemmelser

Ved prøven demonstrerer den studerende sine undervisningsfærdigheder på baggrund af et forudgående praktikforløb. De studerende på en årgang er fælles om forløbet, og prøven afvikles som en kollektiv prøve, hvor hver studerende arbejder med en individuel opgave.

De studerende afleverer en fælles udarbejdet rapport (4-8 normalsider ekskl. bilag) over forløbet med praktikholdet. Rapporten skal indeholde holdbeskrivelse, undervisningsbeskrivelser og en evaluering af forløbet. Derudover afleverer den enkelte studerende en individuel, mindre refleksion på 2 normalsider, indeholdende egne overvejelser og erfaringer i forbindelse med faget musikpædagogik og praktikforløbet.

Rapporten godkendes af læreren og indleveres i receptionen.

Lærer og studerende har sammen ansvaret for tilstedeværelsen af praktikholdet.

Det er den studerendes ansvar, at rapporten attesteres af læreren og indleveres rettidigt.

Rapporten indleveres i 4 eksemplarer.

Studieadministrationen har ansvaret for, at der stilles et ekstra lokale til rådighed, hvori der kan voteres.

Jf. gældende uddannelsesbekendtgørelse skal den studerende inden udgangen af 2. semester efter studiestart på bacheloruddannelsen indstilles til 1. års-bedømmelsen og inden udgangen af 4. semester bestå 1. års-bedømmelsen.

BACHELORPROJEKT, MUSIKPÆDAGOGIK

Bachelor's project, Music Pedagogy

Efter 6. semester

Læringsmål

Bachelorprojektet har til formål at dokumentere, at den studerende har opnået grundlæggende modenhed og musikalitet inden for sit hovedfag som grundlag for videre studier på kandidatuddannelsen og for udøvelse af erhvervsfunktioner.

Ved afslutningen af faget forventes det, at den studerende:

- har kendskab til et bredt alsidigt repertoire i relation til faget, herunder også til udvalgte dele af den klassiske musikkultur
- har viden om forskellige musikpædagogiske metoder og traditioner, grundlæggende pædagogik og læringsteori samt viden om børns psykologiske udvikling
- kan tilrettelægge og gennemføre strukturerede undervisningssituationer og sammenhængende progressive undervisningsforløb på både små og store hold
- kan, gennem en trygt undervisningsrum og en god relation til sine elever, formidle musik og et musikfagligt indhold (herunder de musikalske grundelementer) på en troværdig og meningsfuld måde
- kan udvikle og variere sin undervisning samt reflektere over egen praksis
- kan vurdere udfordringer og problemer i undervisningssituationen samt begrunde og vælge relevante løsningsmodeller, evt. med afsæt i eller på baggrund af pædagogisk og psykologisk teori
- har kendskab til det musikpædagogiske arbejdsmarked og kan indgå hensigtsmæssigt i samarbejder med bl.a. folkeskolelærere og pædagoger

Prøveform og varighed

1 time og 15 minutter pr. studerende inkl. votering. Prøven består af en praktisk prøve og aflevering af en skriftlig rapport.

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af ekstern censor, intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes samlet efter den til enhver tid gældende karakterskala.

Tilladte hjælpemidler

Ingen relevans.

Særlige bestemmelser

Rapport:

I løbet af bacheloruddannelsen fører den studerende logbog over sine praktikforløb på alle tre år. Med udgangspunkt i logbogen udarbejder den studerende en rapport, der indleveres 14 dage forud for eksamen i 4 eksemplarer.

Rapporten skal desuden indeholde:

- En beskrivelse af den studerendes virke som musikpædagog i løbet af uddannelsen, herunder refleksioner om den studerendes egen udvikling samt kendskab til musikpædagogiske metoder og traditioner samt pædagogisk og psykologisk teori.
- En beskrivelse af, og dokumentation af et selvudviklet undervisningsmateriale, der viser den studerendes evne til at tilrettelægge og formidle et fagligt stofområde til en bestemt aldersgruppe.
- En beskrivelse af praktikforløbet på 6. Semester, herunder praktikholdet, relevant elevbeskrivelse, aldersgruppe, fysiske rammer, fagligt niveau og læringsparathed, samt overvejelser omkring forløbets mål, indhold, metode samt midlertidig evaluering af forløbet.
- Fyldestgørende oversigt (repertoire -og litteraturliste, digitale links m.m.) over gennemgået repertoire og litteratur i løbet af bacheloruddannelsen, herunder: div. sangbøger, litteratur om musikpædagogik, metodik, almen pædagogik, psykologi m.m.
- Den samlede logbog for praktikforløbene på BA-uddannelsen (bilag)

Omfanget af rapporten skal være 8-10 normalsider ekskl. litteraturliste og bilag.

Praktisk prøve:

Den praktiske prøve afvikles i tre dele.

1.del er en praktisk undervisningsdemonstration med eksamenspraktikhold på ca. 25 min. Den studerende udarbejder en lektionsplan med tilhørende bilag til censorerne, der kopieres i tre eksemplarer og medbringes ved selve eksamen.

2.del af prøven er en 10 minutters fremlæggelse af et selvvalgt emne indenfor den studerendes musikpædagogiske praksis, gerne med afsæt i den studerendes rapport.

3.del af prøven er en 5-10 minutters samtale med censorerne. Her har censorerne mulighed for at stille spørgsmål til både undervisningsdemonstrationen, emnefremlæggelsen og rapporten. Der gives ingen forberedelse.

Det er den studerendes ansvar, at rapporten indleveres rettidigt. Rapporten indleveres i 4 eksemplarer. Den studerende har ansvaret for tilstedeværelsen af eget praktikhold. Den studerende har ansvaret for, at diverse hjælpemidler, herunder instrumenter, befinder sig i eksamenslokalet. Studieadministrationen har ansvaret for, at der stilles et ekstra lokale til rådighed, hvori der kan votes.

INTERN STANDPUNKTSPRØVE, RYTMISK ENSEMBLELEDELSE

Efter 3. semester

Læringsmål

Standpunktsprøven har til formål at dokumentere at den studerende:

- har opnået grundlæggende spillemæssige færdigheder inden for det rytmiske instrumentarium: mikrofonsang, trommer, elektrisk bas, elektrisk guitar, keyboard og perkussion samt udviklet en god fornemmelse for hvordan disse indgår i sammenspillet; rytmisk, dynamisk og melodisk.
- har erhvervet sig indblik i og grundlæggende praktisk forståelse for instrumenternes tekniske, spilletekniske og sammenspilmæssige muligheder indenfor forskellige stilarter
- har tilegnet sig grundlæggende metoder og værktøjer til at kunne inspirere og igangsætte sammenspil og har kendskab til de nødvendige ledelsesmæssige værktøjer
- kan udvise musikalsk overblik
- har tilegnet sig grundlæggende principper for og værktøjer til udarbejdelse af lette arrangementer til sammenspil på det rytmiske instrumentarium.
- har tilegnet sig elementære færdigheder i relation til aflytning og reduktion af roller, samt grundlæggende kendskab til forskellige former for pædagogisk velegnet nodemateriale

Som en del af undervisningsforløbet i faget rytmisk ensembleledelse afholdes efter 3. semester en intern standpunktsprøve i rotation og instrumentlære. Standpunktsprøven er praktisk og afvikles således at årgangen, 3 uger inden eksamen, opgiver et fælles pensum af 3-5 lette rotations arrangementer. Disse arrangementer udvælges af de studerende og underviser i fællesskab ud fra de arrangementer, som er udarbejdet af de studerende i løbet af undervisningen. Pensumrepertoiret skal have en vis stilmæssig spredning.

Den studerende demonstrerer sine færdigheder i rotationssammenspil indenfor dette pensum og som igangsætter/musikleder på linje med de øvrige instrumentale roller.

Censur og varighed

Standpunktsprøven bedømmes med intern censur og varer 60 minutter for hele årgangen samlet. Den følges op af en kort skriftlig vurdering samt en fremadrettet vejledning til hver enkelt studerende.

BACHELORPROJEKT, RYTMISK ENSEMBLELEDELSE

Bachelor's project, Popular Music Ensemble Leading

Efter 6. semester

Læringsmål

Bachelorprojektet har til formål at dokumentere, at den studerende har opnået grundlæggende modenhed og musikalitet inden for sit hovedfag som grundlag for videre studier på kandidatuddannelsen og for udøvelse af erhvervsfunktioner.

Ved afslutningen af faget forventes det, at den studerende:

- har tilegnet sig metoder og færdigheder til at kunne planlægge og gennemføre sammenspilssituationer med børn i grundskolen og/eller musikskolen på større hold
- kan vurdere og evaluere egen praksis i relation til førnævnte
- har tilegnet sig viden og værktøjer til at kunne udarbejde enkle arrangementer til sammenspil på større hold med relevant instrumentarium, herunder også det akustiske
- har kendskab til relevant udgivet undervisningsmateriale inden for faget
- har kendskab til relevant musikdidaktisk teori i relation til faget

Prøveform og varighed

45 minutters praktisk prøve inkl. votering (20 minutters praktisk sammenspilsledelse, 10 minutters samtale, 15 minutters votering).

Eksamen består af en praktisk og en skriftlig del.

Den skriftlige del består af en synopsis (3-4 sider), der som minimum skal indeholde:

- Beskrivelse af et kortere undervisningsforløb i grundskole eller musikskole med et større hold elever. Redegørelse for didaktiske/metodiske valg samt progression.
- 1-2 sammenspilsarrangementer til større hold som den studerende har udarbejdet i forbindelse med undervisningsforløbet med eksamenspraktikholdet
- Litteraturliste

Den praktiske del består af en undervisningsdemonstration efterfulgt af en samtale med censorerne.

Med udgangspunkt i den studerendes synopsis gennemføres en sammenspilssituation med et større hold elever i ca. 20 minutter. Denne efterfølges af 10 minutters samtale, hvor censorerne og egen lærer har mulighed for at stille spørgsmål til synopsis og undervisningsdemonstrationen.

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af ekstern censor, intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes samlet efter den til enhver tid gældende karakterskala.

Tilladte hjælpemidler

Ingen relevans.

Særlige bestemmelser

Den studerende viser indstudering og ledelse af en selvvalgt opgave med et ensemble bestående af medstuderende, udefrakommende eller en kombination. Prøven afsluttes med en samtale, hvor den studerende besvarer spørgsmål vedrørende prøvelektionens forløb og planlægning, valg af metode og teknik til indstudering, problemløsning og ledelse.

Den studerende har ansvaret for at indhente godkendelse af de selvvalgte satser hos egen lærer samt for at medbringe evt. nodemateriale til censorerne og øvrige medvirkende ved prøven.

Den studerende udleverer ét eksemplar af al node- og tekstmateriale, som benyttes ved indstuderingen, til censorer og lærer inden prøvens start. Hvis der ikke udleveres materiale til ensemblet, udleveres intet til censorer og lærer.

Den studerende og læreren har tilsammen ansvaret for tilstedeværelsen af ensemble til prøven.

Studieadministrationen har ansvaret for, at der stilles et ekstra lokale til rådighed til brug for votering.

BACHELORPROJEKT, KLASSISK ENSEMBLELEDELSE

Bachelor's project, Classical Ensemble Conducting

Efter 6. semester

Læringsmål

Bachelorprojektet har til formål at dokumentere, at den studerende har opnået grundlæggende modenhed og musikalitet inden for sit hovedfag som grundlag for videre studier på kandidatuddannelsen og for udøvelse af erhvervsfunktioner.

Ved afslutningen af faget forventes det, at den studerende:

- kan igangsætte og varetage pædagogisk veldisponerede og effektive indstuderings- og undervisningssituationer inden for klassisk musik og motivere ensemblet til at yde en god præstation og realisere musikalske intentioner
- gennem engagement og indlevelse i musikken og den pædagogiske situation kan skabe den nødvendige koncentration og kontakt til såvel ensemblet som den enkelte musiker og har kendskab til og kan anvende elementær direktionsteknik med bl.a. præparationer, afslutninger, fraseringer, fermater/cæsurer, dynamik, artikulation
- har kendskab til og kan anvende elementær slagteknik tydeligt og velfungerende og på baggrund af forståelse for musikkens strukturer evner at frasere ud fra et melodisk forløb
- har kendskab til et vist repertoire inden for klassisk ensembleledelse og de enkelte instrumenters formåen samt besidder musikalsk indsigt og bevidsthed om musikkens virkemidler (fx klang, stemning, dynamik, harmonik) og kan videreformidle dette til fagfæller og ikke-specialister
- med sans for balance, rytme og klang evner at korrigere fejl og give relevante og forståelige instruktioner med forståelse for ensemblets formåen i relation til musikkens sværhedsgrad

Prøveform og varighed

45 minutters praktisk prøve inkl. votering (25 minutter til direktion og indstudering, 5 minutter til samtale, 10 minutter til votering, 5 minutter til karaktergivning og tilbagemelding til den studerende).

Censur og bedømmelse

Eksamenen bedømmes af ekstern censor, intern censor og egen lærer. Eksamenen bedømmes samlet efter den til enhver tid gældende karakterskala.

Tilladte hjælpemidler

Ingen relevans.

Særlige bestemmelser

Den studerende demonstrerer evnen til at indstudere og lede et ensemble bestående af medstuderende og/eller et udefra kommende ensemble. Der afsluttes med en samtale, hvor den studerende kommenterer samt besvarer spørgsmål angående prøveforløbet.

Den studerende har i samarbejde med læreren ansvar for tilstedeværelsen af et passende ensemble.

Den studerende har selv ansvar for alt nodemateriale, dvs. orkesterstemmer til ensemblet samt et partitur til hver af censorerne.

BACHELORPROJEKT, KORLEDELSE

Bachelor's project, Choir Conducting

Efter 6. semester

Læringsmål

Bachelorprojektet har til formål at dokumentere, at den studerende har opnået grundlæggende modenhed og musikalitet inden for sit hovedfag som grundlag for videre studier på kandidatuddannelsen og for udøvelse af erhvervsfunktioner.

Ved afslutningen af faget forventes det, at den studerende:

- kan planlægge, igangsætte og lede en veldisponeret korprøve med enkle til mellemsvære korsatser med hensigtsmæssig indstudering, skabe progression, positiv udvikling og motivere koret til at yde en god præstation og realisere musikalske intentioner
- gennem engagement og indlevelse i musikken kan skabe den nødvendige koncentration og kontakt til hele koret og lytte til og reagere på korets musikalske præstation, og dermed fremstår som positiv og konstruktiv i rollen som leder
- har kendskab til og kan anvende elementær kordirektionsteknik (fx præparationer, afslag, cæsurer, fermater) samt har kendskab til prøvemethodik og elementær stemmeteknik og kan rette evidente fejl i korsang med direktion og/eller verbale instruktioner
- har kendskab til et vist repertoire inden for korsang og et særligt kendskab til enkelte værker
- kan analysere korværker ud fra overvejelser om fx stemmeteknik, stilistiske særpræg, musikalske strukturer og sammenhænge og besidder musikalsk indsigt og bevidsthed om musikkens virkemidler (fx klang, stemning, balance, dynamik, harmonik) og kan videreformidle dette til fagfæller og ikke-specialister
- på grundlæggende niveau kan benytte klaveret som hensigtsmæssigt arbejdsredskab i indstuderingsprocessen
- kan reflektere kritisk over egne præstationer under prøven og begrunde og vælge relevante løsningsmodeller

Prøveform og varighed

Prøven foregår som en korprøve med 60 minutters praktisk prøve inkl. votering (30 minutter til prøve, 15 minutter til samtale med den studerende og 15 minutter til votering).

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af ekstern censor, intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes samlet efter den til enhver tid gældende karakterskala.

Tilladte hjælpemidler

Ingen relevans.

Særlige bestemmelser

Den studerende indleverer 6 uger før eksamen en repertoireliste med 5 korsatser.

Kopi af de 5 korsatser samt én selvvalgte sats vedlægges. Satserne skal indeholde genremæssig spredning og indeholde satser på dansk og andre sprog.

Listen og satserne godkendes af læreren, og alt afleveres i 4 eksemplarer. Det er den studerendes ansvar, at materialet indleveres rettidigt.

Prøven gennemføres som en korprøve med Fælleskoret eller en del af Fælleskoret. Der arbejdes ved prøven med to komplementære satser:

- 1) 1 selvvalgt, koncertklar sats (varighed: 3-5 minutter)
- 2) 1 sats som lærer i samråd med ekstern censor vælger fra den studerendes liste. Denne sats tilstilles den studerende **4 uger** før prøven. Den studerende har ansvaret for at afhente denne i Studieadministrationen. Satsen bliver efterfølgende basalt indstuderet med koret, så koret opnår sekunda vista-niveau til prøven.

Den studerende indleverer **2 uger** før prøven en rapport af et omfang på 4-8 normalsider, som indeholder den studerendes refleksioner over hele processen, begyndende med forløbet omkring repertoirevalg, den analytiske og praktiske forberedelse af de udvalgte satser, udarbejdelse af prøveplan for hele forløbet (inkl. korprøver op til prøven) og et kort projekteret udblik over, hvad der kunne arbejdes med efter prøven (som refleksion over, hvad der fungerede efter hensigten, og hvad der kunne gribes anderledes an næste gang).

Det er den studerendes ansvar, at rapporten indleveres rettidigt. Rapporten indleveres i 4 eksemplarer.

Såfremt øvekoret ikke synger til prøven, har den studerende ansvaret for nodemateriale til kor og censorer.

INSTRUMENT/SANG

Instrument/Voice

(1.-6. semester)

Undervisningens indhold:

Undervisningen udvikler og styrker den studerendes individuelle, musikermæssige identitet på soloinstrumentet, hvad angår såvel tekniske som musikalske udtryksfærdigheder. Med udgangspunkt i den studerendes musikalske forudsætninger og stilmæssige identitet indeholder undervisningen udvikling af den studerendes tekniske færdigheder gennem arbejdet med instrumental(e)/vokal(e) teknik(ker) samt udvikling af den studerendes musikalske udtryksfærdigheder i forhold til grundprincipper som form/struktur, klang, puls, frasering, improvisation, rytmisk/melodisk parafrasering og tekstforståelse – primært i forhold til den studerendes eget musikerskab, men også med fokus på en styrkelse af musikalsk formidling inden for hovedfagene Musikpædagogik, Kor- og Ensembleledelse.

Undervisnings- og arbejdsformer:

Soloundervisning

Eksamensbestemmelser:

Efter 6. semester

Læringsmål

Ved afslutning af faget forventes det, at den studerende:

- kan realisere musikalske intentioner med anvendelse af visse instrumentaltekniske metoder og færdigheder, herunder rytmisk og harmonisk forståelse, sikker intonation, egalitet og fleksibilitet samt klanglig/dynamisk variationsevne alene og i samspil med andre
- kan formidle et grundlæggende kunstnerisk udtryk med stilsans, fraseringsevne, indlevelse, forestillingsevne og klanglig fantasi alene og i samspil med andre
- kan håndtere de basale psykologiske og fysiologiske krav i forbindelse med offentlig optræden
- selvstændigt kan disponere sin tid og arbejdsindsats i øve-, prøve- og indstuderingmæssige sammenhænge
- kan vurdere kunstneriske udfordringer og instrumentaltekniske problemstillinger og begrunde og vælge relevante udtryk og løsninger

Prøveform og varighed

30 minutters praktisk prøve inkl. votering.

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af ekstern censor, intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes samlet efter den til enhver tid gældende karakterskala.

Tilladte hjælpemidler

Ingen relevans.

Særlige bestemmelser

Den studerende fremfører ved eksamen et selvvalgt program af ca. 20 minutters varighed, som er udarbejdet i samarbejde med læreren. Programmet skal have musikalsk/stilistisk variation. Mindst én af opgaverne skal være en sammenspils- eller sammensangopgave. Ved rytmisk instrument/sang skal improvisation/parafrasering indgå i mindst ét af numrene. Én af opgaverne er defineret som en solo/uakkompagneret opgave (fx en klassisk etude, et standardnummer, en transskriberet solo, egen komposition eller fortolkning af en sang).

Det er den studerendes ansvar, at programmet indleveres rettidigt i Studieadministrationen.

Den studerende har ansvaret for tilstedeværelsen af øvrige medvirkende ved eksamen.

2. HOVEDFAGSRELATEREDE FAG

Principal related subjects

(1.-6. semester)

BØRNEKOR

Children's choir conducting

(1.-5. semester)

Undervisningens indhold:

Formålet med undervisningen i børnekor er at give den studerende en mulighed for at erhverve sig indsigt i instruktion og ledelse af børnekor. Undervisningen omfatter observationspraktik og punktpraktik med børnekor på flere niveauer, stemmedannelse med henblik på børnestemmer, instruktionsteknik, metodik og tilrettelæggelse af prøveforløb.

Undervisnings- og arbejdsformer:

Holdundervisning, observationspraktik og vejledning.

Eksamensbestemmelser:

Efter 5. semester

Læringsmål

Ved afslutningen af faget forventes det, at den studerende:

- har kendskab til et vist repertoire for børnekor og særligt kendskab til enkelte værker
- kan planlægge og lede en børnekorprøve med hensigtsmæssig indstudering, skabe progression, positiv udvikling og motivere koret til at yde en god præstation og realisere grundlæggende musikalske intentioner
- kan udvikle og variere sin undervisning samt skabe flow og musik i korprøven
- har viden om stemmedannelse hos børn (herunder vokal- og hørelære/intonationsproblemer), metodikker og musikpædagogiske tilgange i relation til børnekor
- har kendskab til og kan anvende elementær kordirektionsteknik til brug for børnekor og auditivt og visuelt kan illustrere og styre musikkens stemning/energi, dynamik, rytmik og tempo og kan rette evidente fejl med direktion og/eller verbale instruktioner

Prøveform og varighed

30 minutters praktisk prøve inkl. votering med tilstillet opgave.

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes med bestået/ikke bestået.

Tilladte hjælpemidler

Ingen relevans.

Særlige bestemmelser

Den studerende demonstrerer sine færdigheder i børnekorledelse med eget kor eller et af konservatoriets børnekor efter eget valg. Der arbejdes med opvarmning/stemmetræning og en tilstillet opgave/sats. Opgaven må ikke være gennemgået i studietiden. Den studerendes egen lærer har i samråd med intern censor ansvaret for den tilstillede opgave. Den tilstillede opgave kan afhentes i studieadministrationen **3 dage** før eksamen.

Den studerende må, hvis tiden tillader det, gerne supplere med en kort selvvalgt sats, som er gennemgået med koret tidligere.

Den studerende og læreren har sammen ansvaret for tilstedeværelsen af koret.

Den studerende har ansvaret for at medbringe nodemateriale til censorerne og øvrige medvirkende ved eksamen.

BRUGSSANG

Practical voice

(1.-5. semester)

Undervisningens indhold:

Formålet med faget er dels at udvikle og styrke såvel tale- som sangstemmen med henblik på hensigtsmæssig anvendelse i undervisningssammenhænge, dels at give den studerende stilmæssig vokal erfaring og indsigt i et bredt repertoire, som kvalificerer til vokal instruktion og ledelse inden for uddannelsens pædagogiske hovedfag. Der arbejdes med stemmetræning og sammensang, indstudering af repertoire, herunder sang til eget akkompagnement samt undervisning i prima/sekunda vista opgaver.

Det tilstræbes, at undervisningen i brugssang på hele bacheloruddannelsen knytter sig til hovedfagene Musikpædagogik, Kor- og Ensembleledelse, eksempelvis ved samlæsning af repertoire. Repertoiret indeholder solosangsrepertoire, som spænder over danske sange og viser, folkemusik, børnesange, klassisk og rytmisk repertoire.

Undervisnings- og arbejdsformer:

Holdundervisning, soloundervisning

Eksamensbestemmelser:

Efter 5. semester

Læringsmål

Ved afslutningen af faget forventes det, at den studerende:

- har viden om sangstemmens muligheder og begrænsninger og kan anvende sin sangstemme som hensigtsmæssigt arbejdsredskab i undervisningssammenhænge
- har musikalsk overblik og bevidsthed om musikkens virkemidler (fx klang, stemning, dynamik, harmonik), fornemmelse for stilart og stilistiske virkemidler og kan videreformidle disse til fagfæller og ikke-specialister
- kan akkompagnere egen sang
- selvstændigt kan disponere sin tid og arbejdsindsats i øve-, prøve- og indstuderingsmæssige sammenhænge
- kan vurdere grundlæggende kunstneriske udfordringer og vokaltekniske problemstillinger og begrunde og vælge relevante udtryk og løsninger

Prøveform og varighed

30 minutters praktisk prøve inkl. votering. Der gives 30 minutters forberedelse til sekunda vista-opgaven.

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes efter den til enhver tid gældende karakterskala.

Tilladte hjælpemidler

Ingen relevans.

Særlige bestemmelser

Den studerende indleverer en programliste på 20 solosange, som repræsenterer det gennemgåede repertoire. 5 ud af de 20 solosange opgives som akkompagnement til egen sang.

Den studerende fremfører ved eksamen 2 selvvalgte og 2-3 censorvalgte opgaver fra programlisten. I eksamen skal indgå en sang til eget akkompagnement. Alle opgaver synges udenad. Den studerende kan indhente oplysning om censorernes valg i studieadministrationen **1 uge** inden eksamen.

Den studerende fremfører desuden en sekunda vista-sang til eget akkompagnement. Intern censor har ansvaret for at medbringe sekunda vista-opgaverne.

Det er den studerendes ansvar, at programlisten indleveres i Studieadministrationen.

Den studerende har ansvaret for tilstedeværelse af øvrige medvirkende ved eksamen.

BRUGSKLAVER

Practical piano

(1.-5. semester)

Undervisningens indhold:

Undervisningen sætter den studerende i stand til at anvende klaveret dels som hjælpemiddel ved tilegnelsen af teoretiske kundskaber, praktiske færdigheder og repertoire, dels i sin fremtidige undervisningsvirksomhed som redskab til anskueliggørelse af musikalske fænomener og som akkompagnements- og sammenspilsinstrument. Undervisningen omfatter en række discipliner såsom gehørspil og melodispil efter becifring, akkompagnement efter noder og becifring, udarbejdelse af forspil (og lignende) samt improvisation over enkle former, harmonisering – dels af melodier helt uden harmoniske angivelser, dels i form af harmonisk bearbejdning af et givent forlæg (reharmonisering), transposition, prima vista-spil, reduktion og lettere partiturspil. Endvidere spilles der lettere klaversatser. Der arbejdes med et bredt repertoire (børnesange, viser, folkemusik, rytmisk, klassisk m.v.). Den studerende indføres i diverse klavervoicings- og akkompagnementsmodeller, der er karakteristisk for de ovennævnte genrer.

Undervisnings- og arbejdsformer:

Holdundervisning, solundervisning samt workshops

Eksamensbestemmelser:

Efter 5. semester

Læringsmål

Ved afslutningen af faget forventes det, at den studerende:

- har forståelse for klaverets anvendelsesmuligheder i pædagogiske, indstuderings- og formidlingsmæssige sammenhænge
- kan identificere egne læringsbehov og anvende klaveret som arbejdsredskab i fx en sammenspils- eller akkompagnementssituation og som hjælp ved tilegnelse/anskueliggørelse af grundlæggende musikteori
- kan anvende grundlæggende klaverfærdigheder såsom becifringsnotation og repertoire med becifring, særligt med henblik på undervisning/formidling
- selvstændigt kan disponere sin tid og arbejdsindsats i øve-, prøve- og indstuderingsmæssige sammenhænge
- med anvendelsen af grundlæggende klavertekniske færdigheder kan formidle et sammenhængende musikalsk udtryk i en enklere klaversats
- kan vurdere grundlæggende kunstneriske udfordringer og vokaltekniske problemstillinger og begrunde og vælge relevante udtryk og løsninger

Prøveform og varighed

30 minutters praktisk prøve inkl. votering. Der gives 45 minutter til forberedelse af sekunda vista-opgaverne.

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes efter den til enhver tid gældende karakterskala.

Tilladte hjælpemidler

Ingen relevans.

Særlige bestemmelser

Den studerende indleverer en programliste på 10 sange/musikstykker, som repræsenterer et repertoire med variation – både stilistisk, rytmisk og tempomæssig. Der opgives følgende:

- a) 3 titler i tolv tonearter. Der transponeres ud fra ét nodeforlæg (melodi med becifring)
- b) 3 lettere klaverstykker i to tonearter. Stykket kan også være et klaverakkompagnement til fx en lied
- c) 4 valgfri titler. Max. varighed per titel: 2 minutter

Censor vælger én opgave og toneart fra henholdsvis punkt a) og b). Der spilles en selvvalgt opgave og en censorvalgt opgave fra punkt c). Den studerende modtager censorvalget ved eksamensforberedelsen.

Hertil kommer d) sekunda vista-opgaver:

- Ét klaverstykke af lettere sværhedsgrad
- Harmonisering af en tilstillet melodi, udført som klaversats eller som akkompagnement til egen sang
- Reduktions/becifringsopgave: Klaverakkompagnementet fra en sang, lied eller lign. (solostemme med akkompagnement) spilles som noteret eller udføres som et reduceret becifringsakkompagnement.

Det er den studerendes ansvar, at programlisten indleveres rettidigt.

Lærer og studerende har sammen ansvaret for tilstedeværelsen af øvrige medvirkende ved eksamen.

Censor har ansvaret for at medbringe sekunda vista-opgaverne.

Studieadministrationen har ansvaret for, at der forefindes et klaver i forberedelseslokalet.

TEORI, ARRANGEMENT OG INSTRUMENTATION

Theory, arranging and instrumentation

(1.-4. semester)

Undervisningens indhold:

Fagets formål er at bidrage til den studerendes indsigt i den klassiske musiktradition og på baggrund heraf at styrke grundlaget for det produktive element i det fremtidige virke som musikpædagog/formidler.

Undervisningen skal give fortrolighed med den vestlige musikkulturs grundlæggende harmoniske og satstekniske principper, stimulere kreative evner, musikalsk fantasi og sans for kompositorisk håndværk samt sikre håndværksmæssige forudsætninger for at kunne udarbejde, arrangere og instrumentere mindre satser til pædagogisk brug. Undervisningen omfatter grundlæggende harmonilære og satsteknik, harmonisk analyse, analyse af kontrapunktiske satser, kontrapunktisk satsarbejde og elementært arrangement og instrumentation. Der arbejdes fx med vokalarrangementer med en bredere stilistisk spændvidde og tillige kontrapunktisk satsteknik, grundlæggende arrangement for klaver og mindre ensembler.

Undervisnings- og arbejdsformer:

Holdundervisning. Mindre opgaveafleveringer indgår som obligatorisk element i undervisningen.

Eksamensbestemmelser:

Efter 4. semester

Læringsmål

Ved afslutningen af faget forventes det, at den studerende:

- har forskningsbaseret viden om satsteknik i forskellige stilarter samt indgående kendskab til forskellige satstyper, homofone såvel som polyfone
- har et veludviklet kendskab til den klassiske musiks notationspraksis
- kan analysere forskellige satstyper og anvende musikalsk analyse i satsarbejdet
- med udgangspunkt i et praktisk/produktivt virke kan forstå og reflektere over musikteoretiske redskaber og metoder
- på grundlag af kunstneriske og stilsikre valg og vurderinger kan håndtere og inkludere musikteoretiske udfordringer i eget satsarbejde
- kan agere på et satsteknisk velfunderet og stilistisk adækvat grundlag i sit produktive/pædagogiske virke

Prøveform og varighed

Ved mere end 80% fremmøde:

Opgave 1-3: Tilstillede hjemmeopgaver: 1 uge

Opgave 4: Afløsningsopgave

Ved mindre end 80% fremmøde (de 80% opgøres samlet for de to år):

Opgave 1-3: Skriftlig eksamen under klausur.

- Opgave 1 (harmonisering/udsættelse): 6 timer
- Opgave 2 (harmonisk analyse): 4 timer

- Opgave 3 (kontrapunkt): 6 timer

Opgave 4: Afløsningsopgave

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes samlet efter den til enhver tid gældende karakterskala.

Tilladte hjælpemidler

Ingen hjælpemidler tilladt.

Særlige bestemmelser

Ved eksamen vil den studerende blive prøvet i følgende discipliner:

1. Harmonisering/udsættelse af en folkemelodi som 4-stemmig vokalsats (SATB) med tekstlægning. Der gives 2-3 melodiforlæg at vælge imellem. Besvarelsen kan være stilistisk bred og forventes overvejende at være homofon, men polyfone elementer må gerne indgå
2. Harmonisk analyse af en klaversats eller tilsvarende (1-2 nodesider). Stilistisk kan opgaven stamme fra en periode mellem barok og senromantik. Der gives 2 opgaver at vælge imellem
3. Kontrapunkt. Der vælges mellem følgende 2 muligheder:
  - Udarbejdelse af en kanon på baggrund af en opgivet begyndelse og et tekstforlæg. Besvarelsen skal være for minimum 3 stemmer og have en længde på mindst 12 takter. Satsen kan være a cappella eller akkompagneret (i så fald opgives becifringer eller udskrevet akkompagnement)
  - Skriftlig analyse af en kontrapunktisk sats, svarende til en 2-stemmig invention af J.S. Bach. Besvarelsen skal belyse både motiviske, harmoniske og modulatoriske elementer i satsen og udformes som en tekst, skrives direkte ind i noderne eller som en blanding af disse to former

4. Arrangement/instrumentation

Der afleveres desuden 4 opgaver til bedømmelse, som er udarbejdet i løbet af studietiden:

- En korsats for lige stemmer eller blandet kor
- En klaversats
- En instrumentalsats for ensartet ensemble (strygekvartet, træblæserkvintet eller messingblæserkvintet)
- En sats efter eget valg. Denne kan evt. ligge inden for de ovenfor nævnte områder

For opgaverne under pkt. 1-3: Den studerende præsenteres for et opgavesæt bestående af de tre opgavetyper ved udlevering af eksamensopgaven i Studieadministrationen.

For opgaverne under pkt. 4: Den studerende udvælger selv de 4 opgaver, der ønskes bedømt. Det skal fremgå af opgaverne, hvilke opgaver, der ønskes bedømt som henholdsvis korsats, klaversats, instrumentalsats og opgave efter eget valg.

RYTMISK MUSIKTEORI

Popular/contemporary music theory

(5.-6. semester)

Undervisningens indhold:

Fagets formål er at give den studerende indblik i grundlæggende teoridannelser bag den rytmisk-improvisatoriske musik. Gennem analyser og mindre opgaver styrkes den studerendes bevidsthed om harmonik, melodik, rytmik og satstyper. Undervisningen indeholder fx baslægning, akkompagnerende stemmer og voicing, overliggende treklange, skala/akkordsammenhænge og enkel blokharmonisering.

Undervisningen skal bibringe nødvendige redskaber til at kunne udarbejde mindre arrangementer til mindre ensembler og sikre et fornødent teoretisk grundlag for eventuelle videre studier i rytmisk arrangement på kandidatuddannelsen.

Undervisnings- og arbejdsformer:

Holdundervisning.

Eksamensbestemmelser:

Efter 6. semester

Læringsmål

Ved afslutningen af faget forventes det, at den studerende:

- har viden om grundlæggende teori bag den rytmisk-improvisatoriske musik samt kendskab til flere af dennes forskellige satstyper
- har kendskab til, hvordan den rytmiske rytmisk-improvisatoriske musik kan omsættes i notation
- med udgangspunkt i det praktiske arrangementsarbejde kan vurdere problemstillinger vedrørende grundlæggende harmoniske og satstekniske principper og på denne baggrund begrunde og vælge relevante udtryk og løsningsmodeller

Prøveform og varighed

Faget er et attestfag. For at opnå attest skal den studerende:

- i fag med 1 og 2 undervisningsgange ikke have fravær
- i fag med 3 og 4 undervisningsgange have max. 1 fraværsdag
- i fag med 5 undervisningsgange eller derover have minimum 80% fremmøde

Hvis attest ikke opnås, skal den studerende til en 4 timers skriftlig prøve under klausur. Der stilles klaver til rådighed.

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes efter den til enhver tid gældende karakterskala.

Tilladte hjælpemidler

Ingen hjælpemidler tilladt.

Særlige bestemmelser

På baggrund af becifret melodi på maksimum 32 takter udarbejder den studerende et lille arrangement for en selvvalgt besætning. Arrangementet skal demonstrere en eller flere af de satsteknikker, der har været gennemgået i undervisningen.

Den interne censor har ansvaret for, at opgaven udarbejdes/udvælges. Læreren godkender opgaverne inden eksamen.

3. ALMENE FAG

General Subjects

(1.-6. semester)

HØRELÆRE

Aural training

(1.-4. semester)

Undervisningens indhold:

Undervisningen udvikler og skærper den studerendes musikermæssige bevidsthed og færdigheder. Hovedpunkterne i fagets metode er udvikling af det indre gehør samt opbygning af færdighed i at overskue, tilegne sig og realisere et nodebillede. Undervisningen i hørelære omfatter øvelsesmateriale og litteratureksempler inden for fx melodi og harmoni, rytme inkl. traditionelle og nyere notationsformer, auditiv og visuel analyse, partiturspil, transponering og reduktion. Der arbejdes inden for dur/mol, fritonal og atonal stil og med prima vista og sekunda vista sang og spil.

Undervisnings- og arbejdsformer:

Holdundervisning.

Eksamensbestemmelser:

Efter 4. semester

Læringsmål

Ved afslutningen af faget forventes det, at den studerende:

- selvstændigt kan indstudere og tilegne sig musik ud fra et nodeforlæg
- ud fra et nodeforlæg kan gengive enstemmige såvel som flerstemmige rytmer samt tonale og atonale melodiske forløb
- på klaver kan udføre partiturspil, reduktion, transponering og akkompagnement til brug ved indstudering og undervisning inden for hovedinstrumentet
- har viden om auditiv analyse og ud fra en forespillet sats kan redegøre for harmonisk og formhøringsmæssigt forløb

Prøveform og varighed

Praktisk prøve. Prøven har en varighed af 30 minutter inklusiv votering. Der gives 30 minutters forberedelse med klaver til rådighed.

Der prøves i følgende discipliner:

Rytme

- En énstemmig opgave, der udføres med ledsagende taktering
  - En 2-stemmig kombinationsopgave. Opgaven er udformet delvis som en sunget/klappet opgave, delvis som en tohåndsrytme.
  - Et instrumentalt/vokalt nodeeksempel fra musikkulturen,
-

som gengives ledsaget af taktering

Hvis den studerendes hovedinstrument er sang (gælder også AM):

- Et vokalt nodeeksempel fra musiklitteraturen siges på tekst med ledsagende taktering

- En til lejligheden udarbejdet opgave med særlig vægt på polyrytmik. Opgaven udføres på den studerendes hovedinstrument. Opgaven kan være en sammenspilsopgave og udleveres en uge før eksamen

Hvis den studerendes studieretning er komposition eller tonemester:

- En til lejligheden udarbejdet opgave med særlig vægt på polyrytmik. Opgaven udføres på klaver eller på andet instrument efter eget valg. Opgaven kan være en sammenspilsopgave og udleveres en uge før eksamen

Melodi

- En akkompagneret sang

Hvis den studerendes hovedinstrument er sang (gælder også AM):

- En akkompagneret sang, der synges på tekst

- En uakkompagneret fritonal eller atonal melodisk opgave

Hvis den studerendes hovedinstrument er orgel:

- En uakkompagneret fritonal eller atonal melodisk opgave, der kan være noteret i alt- eller tenornøgle

Hvis den studerendes hovedinstrument er sang (gælder også AM):

- En uakkompagneret fritonal eller atonal melodisk opgave, der synges på tekst

- En sunget/spillet 2-stemmig sats

Hvis den studerendes studieretning er komposition eller kirkemusik:

- En sunget/spillet 3-stemmig polyfon sats

Hvis den studerendes studieretning er klaver:

- En sang eller en lied med klaverakkompagnement udføres. Melodien synges, og klaverakkompagnementet spilles som noteret

Partiturspil/

Efter censors valg *enten*

Reduktion/

- Udførelse på klaver eller eget instrument af melodi noteret i diskant-, alt-, tenor-, og basnøgle *eller*

Becifring/

- Udførelse på klaver eller eget instrument af melodi noteret i B-, A- og/eller F-stemning

Transponering

Hvis den studerendes studieretning er kirkemusik:

- Udførelse på klaver af 4-stemmig korsats noteret i G- og F-nøgler

Hvis den studerendes studieretning er sang:

- Reduktion/becifringsspil: Et afsnit af en sang eller en lied med klaverakkompagnement udføres. Melodien synges, og klaverakkompagnementet spilles som noteret eller udføres som et reduceret becifringsakkompagnement

Hvis den studerendes studieretning er klaver:

- Transponering af et klaverakkompagnement

Auditiv analyse Efter den studerendes eget valg eksamineres i *enten*

- Auditiv analyse af forespillet klaversats eller indspillet instrumentalmusik *eller*
- Funktionsharmonisk analyse af homofon sats

Hvis den studerendes studieretning er kirkemusik:

- Funktionsharmonisk analyse af Bach-koral eller anden vanskeligere homofon sats

---

Diktat • I forbindelse med eksamen fremlægges minimum 12 opgaver løst i studietiden og godkendt af læreren

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes samlet efter den til enhver tid gældende karakterskala.

Tilladte hjælpemidler

Metronom må medbringes.

Særlige bestemmelser

Lærer og intern censor har i fællesskab ansvaret for at stille opgaverne til eksamen. Polyrytmeopgaven udleveres i Studieadministrationen **1 uge** inden eksamen.

MUSIKHISTORIE/KULTURFAG

Music history / cultural studies

(1.-5. semester)

Undervisningens indhold:

Faget skal give den studerende et generelt historisk og stilistisk overblik over de seneste tusind års europæiske musik og give den studerende de nødvendige redskaber og arbejdsmetoder til på kvalificeret vis at belyse og perspektivere et musikværk historisk og analytisk i en pædagogisk og formidlingsmæssig sammenhæng. Der gives introduktion til litteratursøgning og skriftligt musikhistorisk arbejde.

Undervisningen omfatter den vestlige verdens musikhistorie gennem det seneste årtusind med hovedvægt på tiden efter ca. 1700. Der fokuseres på repræsentative værker inden for de vigtigste genrer og former af de forskellige epokers betydeligste komponister. Værkerne belyses stil- og personalhistorisk samt analytisk på baggrund af et overordnet kronologisk og kulturhistorisk perspektiv. Dispositionen af stoffet foretages af den enkelte faglærer. I løbet af undervisningen afleverer den studerende et mindre antal kortere skriftlige opgaver, der skal udvikle den studerendes færdigheder i skriftlig formidling.

Undervisnings- og arbejdsformer:

Forelæsninger og holdundervisning. Mindre opgaveafleveringer indgår som obligatorisk element i undervisningen.

Eksamensbestemmelser:

Efter 5. semester

Læringsmål

Ved afslutningen af faget forventes det, at den studerende:

- har en grundig viden om de musikhistoriske perioder og stilarter, herunder centrale komponister og deres værker samt indsigt i de samtidige kulturhistoriske rammer
- kan erkende, håndtere og inkludere musikhistoriske udfordringer på nysgerrig og analyserende vis i såvel eget musikerskab som i pædagogiske sammenhænge
- kan identificere egne læringsbehov inden for musikhistorie og kulturfag
- kan opsøge, indsamle og tilegne sig relevant faglig viden
- kan formidle musikfaglige såvel som bredere kulturelle problemstillinger skriftligt på kvalificeret og nuanceret vis over for forskellige målgrupper, herunder fagfæller og ikke-specialister

Prøveform og varighed

Tilstillet skriftlig hjemmeopgave på 10-15 normalsider. Der gives **2 uger** til besvarelse af hjemmeopgaven. Opgaven kan afleveres som gruppe i grupper a op til tre personer. Hvert afsnit skal i så fald tydeligt forsynes med navn, idet hver præstation vurderes individuelt. Ved aflevering af opgaven i gruppe stiger opgavens omfang således: for to studerende 15-22 normalsider, for tre studerende 20-30 normalsider.

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes med én karakter efter den til enhver tid gældende karakterskala.

Tilladte hjælpemidler

Alle hjælpemidler tilladt.

Særlige bestemmelser

Den studerende har ansvaret for, at opgaven afhentes rettidigt i Studieadministrationen og indleveres rettidigt. Opgaven afleveres i 3 eksemplarer.

ENTREPRENØRSKAB

Entrepreneurship

(5. semester)

Undervisningens indhold:

Undervisningen udvikler den studerendes bevidsthed om det sammensatte arbejdsliv som professionel musiker og giver den studerende viden om entreprenørskab og iværksætteri.

Undervisningen indeholder projektudvikling og projektstyring til realisering af fx egne koncertaktiviteter og festivaler, herunder opstilling af budgetter og økonomistyring til basal fundraising, og omfatter også grundlæggende indblik i overenskomster og rettigheder på musikkens område. Den studerende får også grundlæggende viden om markedsføring og kommunikation på fx sociale medier, hjemmesider og som elevatorpitch. Praktiske erfaringer med entreprenørskab fra de studerendes egne koncertaktiviteter/projekter indenfor og udenfor konservatoriet kan løbende inddrages i undervisningen.

Undervisnings- og arbejdsformer:

Holdundervisning. Dele af undervisningen kan foregå som projektundervisning.

Eksamensbestemmelser:

Efter 5. semester

Læringsmål

Ved afslutningen af faget forventes det, at den studerende:

- har grundlæggende viden om væsentlige økonomiske, forretningsmæssige og kommunikative aspekter af musikbranchen og kulturlivet
- kan forstå og reflektere over sin musikalske praksis i relation til musiklivets øvrige aktører og publikum
- kan vurdere professionelle udfordringer og problemstillinger med henblik på projektarbejde, koncertaktivitet eller iværksætteri

Prøveform og varighed

Faget er et attestfag. For at opnå attest skal den studerende:

- i fag med 1 og 2 undervisningsgange ikke have fravær
- i fag med 3 og 4 undervisningsgange have max. 1 fraværsdag
- i fag med 5 undervisningsgange eller derover have minimum 80% fremmøde

Underviser kan herudover stille krav om aktiv deltagelse i projektarbejde i forhold til koncertaktiviteter.

Hvis attest ikke opnås, skal den studerende aflevere en tilstillet skriftlig hjemmeopgave på 5-8 normalsider.

Censur og bedømmelse

Prøven bedømmes af intern censor og egen lærer. Prøven bedømmes med bestået/ikke bestået.

Tilladte hjælpemidler

Ingen hjælpemidler tilladt.

Særlige bestemmelser

Den studerende har ansvaret for, at opgaven afhentes rettidigt i Studieadministrationen og indleveres rettidigt. Opgaven afleveres i 3 eksemplarer.

RETNINGSLINJER FOR EKSAMEN OG BEDØMMELSE

RETNINGSLINJER FOR AFHOLDELSE AF EKSAMEN

Disse retningslinjer for afholdelse af eksamen er gældende for bachelor- og kandidatstudieordningerne.

FØR EKSAMEN

Eksamensgrundlaget

Eksamensgrundlaget findes beskrevet i den studieordning, der er relevant for den enkelte studerende. Samtlige studieordninger findes på konservatoriets hjemmeside www.dkdm.dk. Alle censorer skal kende eksaminationsgrundlaget forud for afholdelse af eksamen.

Eksamenspapirer

Studieadministrationen er ansvarlig for, at der er kopieret et eksemplar af de relevante eksamenspapirer forud for eksamen.

En eksamensmappe vil typisk indeholde en eksamensplan, karakterblanketter, studieordning(er), karakterbekendtgørelsen, retningslinjer for afholdelse af eksamen samt eventuelle programmer og repertoirelister. Intern censor har ansvaret for at afhente disse i Studieadministrationen, før eksamen starter.

Prima vista opgaver og tilstillede opgaver

Det fremgår af eksamensbestemmelserne, hvem der er ansvarlig for at tilvejebringe en eventuel prima vista/tilstillet opgave.

Definition af normalsider

En normalside defineres som 2400 tegn inkl. mellemrum. Hvis ikke andet er angivet, tæller forside, litteraturliste, indholdsfortegnelse og eventuelle bilag ikke med. Fodnoter medtælles.

Andre medvirkende ved eksamen

Det fremgår som hovedregel af eksamensbestemmelserne, hvem der er ansvarlig for at tilvejebringe andre medvirkende ved eksamen. Hvis ikke det fremgår af studieordningen, aftaler Studieadministrationen og egen lærer i fællesskab, hvem der har ansvaret.

Overflytnings- og privatisteksamener

Ved overflytningsprøver fra andre konservatorier samt ved privatisteksamener, hvor eksaminanden ikke har en lærer, der er ansat ved konservatoriet, medvirker en intern fagcensor udpeget af faggrupelederen.

Indleveringsfrister for logbøger, programmer, rapporter, repertoirelister mv.

Tidsfrister for indlevering af logbøger, programmer, rapporter, repertoirelister mv. findes på intranettet. Studerende, der ikke rettidigt har indleveret obligatorisk eksamensmateriale, herunder eksamensprogram, risikerer administrativ annullering af den pågældende eksamen og registrering som udeblevet.

UNDER EKSAMEN

Eksaminationens omfang

Det er intern censors ansvar at sørge for, at den foreskrevne normale eller maksimale varighed af eksaminationen overholdes. Det er ligeledes intern censors ansvar, at også komplicerede eksamener med mange medvirkende gennemføres planmæssigt ved at sørge for, at den lagte tidsplan overholdes. Hvis der er opgivet forkert varighed i opgivelserne, må eksaminanden være indstillet på, at censorpanelet kan fravælge dele af programmet. Det påhviler intern censor at informere eksaminanden i tilfælde af afkortning af prøven.

Adgang for tilhørere

Ved ikke-afsluttende eksamener er der ingen adgang for tilhørere, medmindre eksaminanden er indforstået. Ved afsluttende hovedfagseksamener er der adgang for tilhørere, medmindre eksaminanden ikke er indforstået.

Faktuelle fejl

Såfremt der under eksamensforløbet konstateres formelle fejl i forhold til bestemmelserne, påhviler det intern censor at afgøre, hvorvidt eksamen kan gennemføres. Såfremt valget står mellem udsættelse af eksamen og gennemførelse med større eller mindre afvigelser fra bestemmelserne, bør det tilstræbes, at eksaminanden stilles gunstigst muligt, og at den eksterne censor accepterer eventuelle afvigelser fra bestemmelserne. I tilfælde af aflysning (udover den studerendes udeblivelse og censors lovlige forfald) skal intern censor skriftligt indberette til Studieadministrationen hurtigst muligt.

Udeblivelse af eksaminanden

Udebliver eksaminanden, noteres dette på karakterblanketten, hvorefter eksamen vil tælle som ét ud af de tre forsøg, som den studerende har ret til. Karakterblanketten underskrives af alle censorer.

Udeblivelse af ekstern eller intern censor

Udebliver den eksterne censor uden forudgående varsel, bør det undersøges, om censoren på stedet eller indenfor en kortere tidsfrist kan erstattes med en anden beskikket censor fra censorlisten. I enkelte helt særlige tilfælde vil en ad hoc beskikket censor kunne indtræde. Normalt vil eksamen dog skulle aflyses. Udebliver den interne censor uden forudgående varsel, bør det undersøges, om censoren på stedet eller indenfor en kortere tidsfrist kan erstattes med en anden censor inden for fagområdet. Normalt vil eksamen dog skulle aflyses.

Udeblivelse af egen lærer

Såfremt egen lærer ikke er til stede (lovlige forfald eller udeblivelse uden forudgående varsel), aflyses eksamen.

Udeblivelse af en tilstillet medvirkende

Udebliver en tilstillet medvirkende, der er nødvendig for gennemførelse af eksamen, bør eksamen kun gennemføres med en suppleant, hvis både eksaminand og censor er indforstået.

Udeblivelse af medvirkende

Hvis en af den studerendes medvirkende udebliver, tæller det som et brugt eksamensforsøg. Hvis udeblivelsen skyldes dokumenteret sygdom, tæller det som hvis den studerende selv var syg, og der planlægges en sygeprøve. Såfremt en medvirkende er udeblevet og den studerende har fundet en afløser, tilstræbes det at gennemføre en reeksamen hurtigst muligt.

Meddelelse om bedømmelse

Alle bedømmelser skal meddeles i eksamenslokalet/voteringslokalet. Det er intern censors ansvar at meddele eksaminanden resultatet af bedømmelsen. Karakteren (eller ”bestået/ikke bestået”) bør meddeles først, hvorefter intern censor eventuelt kan supplere med relevante bemærkninger, der sammenfatter censorernes vurdering. De øvrige censorer bør ikke udtale sig, medmindre intern censor opfordrer dem til det.

EFTER EKSAMEN

Klager

Studerende har ret til at klage over den stedfundne bedømmelse. Bestemmelser herom er nedfældet i Kulturministeriets klagebekendtgørelse nr 616 af 05/05/2015. I forbindelse med eksamenssituationen er det intern censors ansvar at informere eksaminanden om klageadgangen og henvise til bekendtgørelsen.

KARAKTERBEDØMMELSE

Karakter gives i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1244 af 11/12/2009 om karakterskala og anden bedømmelse ved visse uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet.

BEDØMMELSE AF PRIVATISTER

Bedømmelser ved konservatoriet kan efter ansøgning aflægges af privatister, dvs. personer, der ikke de sidste 3 år har været eller er indskrevet som studerende ved et af konservatorierne/Operaakademiet.

Konservatoriet kan pålægge privatisten at betale et gebyr til hel eller delvis dækning af udgifter i forbindelse med gennemførelse af bedømmelsen.

Det er ikke muligt at indstille sig som privatist til Operaakademiets eller konservatoriets offentlige koncert (debutkoncert) eller lignende.

MERIT, PRAKTIK OG OVERGANGSBESTEMMELSER

MERITREGLER

I forbindelse med ansøgning om merit påhviler det den studerende at indhente og fremvise dokumentation i det omfang, det kræves af konservatoriet.

PRAKTIKREGLER

Praktik kan indgå som undervisningsselement i enkelte af bacheloruddannelsens fag, men kan ikke alene træde i stedet for en eksamen.

OVERGANGSBESTEMMELSER

Denne studieordning træder i kraft 1. august 2018. Fra 1. september 2020 vil der ikke blive udbudt undervisning efter tidligere studieordninger. Der kan aflægges eksamen efter tidligere studieordninger frem til 1. september 2021. Denne frist kan forlænges grundet barsel, orlov eller sygdom frem til 1. september 2022.

DISPENSATION

Konservatoriet kan dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af konservatoriet.

ØVRIGE REGULATIVER OG DISCIPLINÆRE FORANSTALTNINGER

Alle studerende ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium er omfattet af de disciplinære foranstaltninger, og den studerende er derfor forpligtet til at kende og holde sig orienteret om reglerne. Herudover er samtlige studerende underlagt det til enhver tid gældende studenterregulativ, generelle eksamensregler og koncertregulativ, der beskriver de særskilte regler for studieaktivitet, undervisningstilmelding, eksamen og koncertaktivitet ved konservatoriet. Disse findes på DKDM's intranet.